

GENNAGYIJ AJGI

Egy téleleji requiemhez

C. V. Iviszkájának

*Akkor már talán csak a maga szempillái
őrizték még e-földi álmát*

*Ő már – bánattal betöltve az alkonyodó
kertet – távolodóban hangolta át színeit*

*mint egy láthatatlan vadállatét
a leggyöngédebbét
megderesedtek szempillái
még egyszer nézvén arra a rétre*

Ez – a maga-bánata-kert már más

*s én egy messzi sírra
nevesincs virágot
frisset*

hordok versem emlékező szavaival

* Gennagyij Ajgi, a most 66 éves csuvas költő az európai irodalom egyik legismertebb lírikusa. Többször jelölték Nobel-díjra, versei több európai nyelven megjelentek, magyarul is. A költőnek, akinek nagyapja még sámán volt, számos magyar barátja akadt az idők során, köztük Pilinszky János, Törőcsik Mari, Rab Zsuzsa. Magyar kötődéseiről tanúskodik ismert magyar versciklusa is. (B. I.)

Gyerekként, elalvóban

*De magasan – ti szellem-nagy folyók:
lélegzeteim, egymásba futók
s így – homály üttén –
elmesszidők*

*és ti, ruháim, az eldédélgető
dolgok ütése szerint
kedvesek, lágyak, ama folyók idegenei:*

*nem ti vagytok-é a gyermeki lélek-
szikrák abban a kék fekete messziségben*

*hol a fény rian, s vajúdik az anyag
ti mező-villámokban messze villanók
mint rétek fölötti erdőkben a rét arca*

*ti a hol-volt-hol-nem-volt mezőn a szélben
mint most álmodom kézirata a fehér papiros-rét*

hogyan fényletek

Gyermeki reggel

*oá, ladikoltattam, oá
először, csak így, tisztán,
nélküle-fényben hang-kuporin
fénylődvé egymagam*

*és kivirágrajzott: az a mező!
boglárkás, vizitündér!*

*s az a második szótag mintha liliom volna –
a fagy nyikorgásra –
a fagyhártyán töppedő fény,*

– karistolások! – mondom első szavam – karistolások!

*hideg-repedés.
kihasadt kézfej –
a kés forradó kisustor hege, az első*

*és az a sírás a fű közt:
– visszaadván újra az ELŐTT-nek!*

*Fényt kolduló bátyám a hajnal kopejkáival –
már akkor kitalálták*

*a magyarázatot,
elmege, itt hagy,
de itt marad ami lényeg
karistolások! – mondom első szavam – karistolások!*

Megjön a hó

*lány, kölyökarcú rokonom, esetlen kamasz,
kutak liftezője,
elfehérülő arca elmetszi álmomat*

ereimben áramlik: kivilágít

*fölibben reggelre a mélyből
ablakom virágai grimaszozni tanítja
vörössel átszűtja számat*

*rongyos göncök alóli villanás
láthatatlan hó*

*mint helyéről a székek
nem mozdul el sosem a távolról ködlő sugarú nap*

csak ők ketten

*mint a bőr s vér nélkül születettek
nincs hárttyája héja*

*és fényesebb a láng – a kályhai, az égi – ha előhívja arca negatívját
utcákra, gyerekidőkre
mezőkre, börtönökre,
kövekre és sárga papirosra*

Barátom esküvőjére

Barátaim

*Ezüst nap ereszkedik alá
mintha csak Ocsakov haván
sírna sírva a rénszarvascsorda*

*Gyötrelmes az öröm
s e mai nap csak villantva ezüstől*

*mert védi magát: ne hulljon el
– hát elrejtőzik, nem tetszhet át magán sem*

mert az: halál! –

hát hadd ne legyek áttetsző én sem

*hadd lássam meg az elkeveredő
esték s az öröm – az első hó – leheletén át:*

messzidő sorsotokat

*mit is kívánjak?... eszméletet örökkön
s végsőt csak éltetek csúcsán!...*

*és hogy – ezt segítse bizton minden
baj, kórság...a keserűség is...*

Gyerekkori kislány

*Ellebeg
mint a mező fehér lélegzete az ökörnyál*

*s a fehér görög kartonruhát
hasogatja az erdő*

*Madarak csőrükben a fák
szalmaszál neszeivel szállnak*

*Copfja hátán vaktában verdes
mintha – álmodik – egy faluhoz érne
távol a tűztorony látszik*

*ott a szél bucskázik s az
aranyeső érintetlen szívén túl fenyő
fenyő nélkül é é nélkül
játszadoz*

Madrigál egy költőre

Sz. Kraszovickijnek

*Mindenütt a te színeid
különösen az üvegeken
te – aki magad körül mindent
megindítasz mint egy
aranyhal vérével*

*milyen gyöngéd voltál ócska ujjasodban
gyémántot rejtenek így a kémények kürtőibe*

*akit a hó is szabadon megsebesíthet
ha csak megérint, sebzett ajándék, téged
vagy engem*

*ez a gyöngéd gyémánt fénylett át rajtam ott
s velem világítottál meg te is
míg néztem hosszan a panagáját
az északi főváros szürkületében*

s megláttam véred

BELLA ISTVÁN fordításai